

Анотації

Моисеєва Т. Н. Кафедра істории и этнографии Украины: некоторые аспекты истории и деятельности.

В статье рассматриваются важнейшие вехи становления кафедры истории и этнографии Украины, а также некоторые аспекты ее деятельности, в частности — основные направления и особенности методической работы.

Moiseeva T. M. The department of History and Ethnography of Ukraine: some aspects of the history and activities.

The article discusses the most important milestones in the formation of the department of History and Ethnography of Ukraine as well as some aspects of its activities, in particular the major trends and features of methodical work.

Л. І. Сухотеріна

**ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК —
ГРИГОРІЙ ІВАНОВИЧ ГОНЧАРУК
(з нагоди 75-річчя з дня народження)**

**та 30-річчя перебування на посаді завідувача кафедри
Одеського національного політехнічного університету)**

Ключові слова: відомий український історик, завідувач кафедри, Одесський національний політехнічний університет, наукова діяльність.

Ключевые слова: известный украинский историк, заведующий кафедрой, Одесский национальный политехнический университет, научная деятельность.

Key words: a famous Ukrainian historian, the head of the department, Odessa National Polytechnic University, scientific activity.

У серпні 2012 року виповнюється 75 років з дня народження і 30-та річниця перебування на посаді завідувача кафедри історії та етнографії України Одесського політехнічного університету відомого українського історика доктора історичних наук, професора, заслуженого працівника освіти України Григорія Івановича Гончарука.

Г. І. Гончарук народився 9 серпня 1937 року в с. Ново-георгіївка Ананьївського району Одеської області. По закінченні Васильківського воєнного авіаційного училища (1959)

служив офіцером ВПС Радянської Армії. Закінчив із відзнакою історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова (1967), працював асистентом, старшим викладачем. З 1970 року і дотепер працює в Одеському національному політехнічному університеті. Послідовно обіймав посади старшого викладача, доцента, завідувача кафедри. Кафедра історії та етнографії України виникла в результаті еволюції назви і науково-навчального профілю. На науковій і матеріальній основі кафедри історії КПРС у 1988 році була створена кафедра історії та політології, у 1991 році вона перетворюється у кафедру історії та соціології. Після відпочкування від неї кафедр політології та соціології у 1993 році кафедра отримала стійкішу назву і профіль — історії та етнографії України. Слід відмітити, що колектив кафедри при підтримці керівництва політехнічного інституту першим в Одесі відійшов від викладання історії КПРС.

Після захисту докторської дисертації Г. І. Гончарука у 1984 році побачила світ його монографія «Роль комсомольского политического просвещения в формировании марксистско-ленинского образования молодёжи».

У 1987–1988 рр. працював радником ректора Кабульського університету (Афганістан), радником-консультантом Інституту суспільних наук Центрального Комітету Народно-демократичної партії Афганістану. Там, у спекотному в усіх відношеннях Афганістані, Гончарук, вже маючи великий науковий досвід, організував викладання декількох нових дисциплін, сприяв відкриттю аспірантури, провадженню всеафганських науково-теоретичних конференцій. Його невгамованої енергії вистачило на написання актуальних для Афганістану статей з проблем національного примирення, досягнення політичних компромісів, соціальної активності населення. Він по праву удостоївся подяки ректора Кабульського університету, медалей ЦК ДОМА «Слава» та Президента Афганістану, інших нагород.

Афганський період життя, де реально, а не за повідомленнями у пресі й промовами керівників різних рангів, оцінював його, вчений висвітлив у неординарній монографії «Афганістан, прости. Исследования пережитого» (Москва–Одесса, 1992 г.), що не мала аналогів.

Г. І. Гончаруку завжди талановито вдавалося поєднувати адміністративну роботу з науковою діяльністю. Першою науковою розвідкою Г. І. Гончарука як доцента кафедри наукового комунізму Одеського політехнічного інституту, а згодом — історії КПРС, стало актуальне дослідження: «До питання про періодизацію технічного навчання робітничої молоді України (1928–1937 рр.). У 1982 р. Гончарук очолив кафедру, ставши через три роки професором. У 1988 р. кафедра була перетворена в — історії та політології, у 1991-му — історії та соціології, а з 1991-го — історії та етнографії України. Неважко уявити собі, які навантаження випали на плечі Григорія Івановича у зв'язку із цим еволюційним процесом, але він не на шкоду якості навчального процесу, вчасно й ефективно вирішував всі організаційні та кадрові питання. Саме відповідальність найвищої проби, поряд із іншими визначними якостями характеру професора Гончарука, сприяла його великій науковій та організаційній роботі.

Перехід до викладання дисципліни «Політична історія ХХ століття» вплинув і на дослідницький профіль колективу кафедри. Загальною темою з урахуванням дослідницького досвіду членів кафедри було визначено наступну: «Політичні та громадські організації: історія та сучасність». Але при затвердженні індивідуальних планів наукової роботи враховувалися наукові інтереси дослідника.

За роки реорганізації кафедри кількісний склад її значно скоротився — з 23 осіб у 1988 році до восьми ставок у 1999 році й виникла небезпека подальшого скорочення з наступною ліквідацією кафедри. Колектив вів самовіддану боротьбу за збереження кафедри шляхом пошукув резервів збільшення навчального навантаження. Між гуманітарними кафедрами точилася «війна» за право викладати ті чи інші дисципліни. Колективом кафедри була запропонована низка нових навчальних дисциплін: історія інженерної діяльності, «етнографія України», філософія історії та інші. Перші дві дисципліни ректоратом вузу були закріплені за кафедрою, третю передали на кафедру філософії. Згодом навчальна дисципліна етнографія України з обов'язковою була зведена до факультативної. Натомість історія інженерної діяльності Міністерством освіти України була визначена як обов'язкова для вищих технічних закладів.

З відкриттям гуманітарного факультету боротьба за навчальні предмети загострилася. В результаті кафедрі поряд з історією України, історією інженерної діяльності дістались навчальні дисципліни та курси: «Етнографія України», «Історія соціальної роботи в Україні», «Всесвітня історія», «Архівознавство», «Соціальна демографія та етнографія», «Основи етнопсихології», «Історія культури України». Кількість ставок зросла до 11. Кафедра та перспективні молоді викладачі були збережені.

За роки боротьби за незалежність України реально став змінюватися зміст як навчальної, так і наукової роботи. У 1990 році Г. І. Гончаруком була підготовлена антиімперська монографія «Афганістан, прости», написана на документах, що були накопичені автором у 1987–1988 роках, коли він перевував на посаді радника ректора Кабульського університету її керівника радянських викладачів та науковців. Перші глави були опубліковані в незалежній газеті «Юг» у 1991 році, до відомих подій у Москві 19–21 серпня того ж року.

З відкриттям аспірантури на кафедрі історії та етнографії України у 1995 році значно активізувалась наукова робота кафедри. Змістом пошуків науковців переважно стає діяльність національно-демократичних організацій чи партій. Декілька аспірантів обрали рухівську тематику: багатогранну роботу Народного Руху України (спочатку — громадсько-політичної організації, а з 1994 року — політичної партії). Керівниками аспірантів діяльність НРУ теж стала до вподоби. У 1997 році ним опублікована монографія «Народний Рух України. Історія». Про цю книгу Олександр Бойко писав: «На нашу думку, найбільш вдало... вдалося висвітлити місце і роль НРУ у політичному житті республіки Г. Гончаруку, який, використавши архіви рухівських структур, зумів дати доволі об'єктивну картину історії формування НРУ та критично оцінити його лідерів. Ця робота відрізняється органічним поєднанням науковості та публіцистики».

Позитивні оцінки отримали монографії Г. І. Гончарука і О. А. Шановської «Національна ідея і Народний Рух України», а також Ю. В. Діденка «Народний Рух у державотворчих процесах України (1989–2002 рр.)».

Оленою Шановською захищена також дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук «Діяльність

Народного Руху України з розробки національної програми та практичного втілення її в процесі державотворення (1989–1996 рр.)».

Ще кілька аспірантів теж обрали рухівську тематику. Олена Мардаренко захистила дисертацію «Українсько-російські відносини у політичній діяльності Народного Руху України (1989–1998 рр.)». Ю. В. Діденко захистив дисертацію на тему «Народний Рух у державотворчих процесах України (1989–2002 рр.)» та С. Л. Овсієнко — «Діяльність Народного Руху України в умовах внутрішньопартійної кризи (1997–2002 рр.)». 2010 року захистила дисертацію аспірантка Г. І. Гончарука Н. М. Кіндрачук «Боротьба Народного Руху України за незалежність України». Складовою вивчення багатогранної проблеми діяльності НРУ є суміжна наукова тематика, що стала предметом дослідження аспірантів. І. В. Місевра захистила кандидатську дисертацію на тему «Внесок ВУТ «Просвіта ім. Т. Г. Шевченка в піднесення рівня національної самосвідомості громадян України (1988–1996 рр.)». А І. Б. Кривдіна захистила кандидатську дисертацію «Гельсінський рух і його вплив на національно-політичні процеси в Україні (1976 — початок 90-х років)». Висвітлення цих аспектів національно-демократичних рухів дозволяє глибше зрозуміти визвольні коріння ідеології НРУ та його найближчого союзника у боротьбі за незалежну Україну — ВУТ «Просвіта». У кандидатській дисертації аспірантки Е. В. Мамонтової «Фактор преси в Конституційному процесі в Україні» показана відчайдушна боротьба НРУ за демократизацію проекта Конституції та її прийняття на сесії Верховної Ради України.

Всебічному та глибокому висвітленню ролі НРУ в політичних демократичних процесах сприяли всеукраїнські наукові конференції «Народний Рух України: місце в історії та політиці». Таких конференцій відбулося вже вісім. У вересні 1994, 1996, 1998, 2000, 2001 та 2005 роках. Матеріали всіх конференцій опубліковані. В їх роботі взяли участь вчені з усіх науково-навчальних центрів України, а також такі політичні діячі, як Іван Драч, В'ячеслав Чорновіл, Геннадій Удовенко, Борис Тарасюк, Ліля Григорович, Роман Зварич, Юрій Ключковський.

Досліднюючи визвольну тематику, вчені кафедри не могли обійти стороною такі історичні фактори, як створення та бойові

дії Української повстанської армії. Їй присвячено чотири книги професора Г. І. Гончарука та доцента Ю. О. Нагайцева: «Украинская повстанческая армия в литературе и документах», «Нацистские документы об УПА. Разночтение», «Украинские повстанцы в советской литературе и документах 1944–1953 годов», «Расправа. (Украинское повстанчество в советских документах 1954–1964 годов. Часть вторая».

Та національною чи національно-демократичною тематикою не обмежувались дослідження колективу кафедри. Добрих слів заслуговує А. Г. Зінченко. Її дисертація, присвячена дитячій безпритульності в Радянській Україні, викликала жваву дискусію при захисті.

Серед перших захистила докторську дисертацію перша аспірантка професора Г. І. Гончарука Л. Б. Кулікова з проблеми місця класичної греко-римської міфології у структурі школьної історичної освіти. З даної проблеми нею опубліковано три монографії. Лілія Борисівна завідує кафедрою в Херсонському педагогічному університеті.

На кафедрі історії та етнографії України ОНПУ підготовлена докторська дисертація Л. І. Сухотериної. Вона досліджує розвиток технічних наук в Україні у 20–30-ті роки минулого століття. Нею також опублікована монографія «Внесок вчених в розвиток технічних наук в Україні в 30-х роках ХХ ст.». Вона перша в Україні розробила навчальну дисципліну «Історія інженерної діяльності» і викладала її. Зараз Любов Іванівна очолює кафедру політології і права в ОНПУ.

Ще дві колишні аспірантки професора Гончарука завершили навчання у докторантурі. Це Е. В. Мамонтова, що досліджує історію державної символіки, та О. А. Шановська, яка обрала тему дисертації «Інтелігенція в змаганнях за незалежну демократичну Україну (1989–1996 рр.)».

Як керівник, так і його аспіранти мають свої наукові уподобання. Очевидно, як і кожного патріота своєї рідної землі хвилює її минуле і сьогодення, так і професора Г. І. Гончарука дуже приваблювала одесика. І як результат з'явилися книги: «Одеське протистояння», «Одеська стратегія», «Президент і Одеса», «Комінтернівське: історія і сучасність (1802–2002 рр.)», «Атакованный за призвание», «Историография одесских фабрик и заводов», «Выбор одесских политехников».

Названі книги і дисертації не вичерпують результати наукової діяльності членів кафедри. Кожен з них має солідний вантаж публікацій у журналах, збірниках, матеріалах конференцій, колективних монографіях. У декого з них кількість публікацій вже сягнула більше ста.

Не можна не назвати ще один напрямок пошуків, який здійснювала кафедра за планом наукових досліджень Міністерства освіти і науки України, так звана держбюджетна тема. Кожні три роки, починаючи з 1995 року, вчені кафедри виявляються серед переможців конкурсів проектів на актуальні теми в історії і філософії. Загальна тема наших досліджень «Інтелігенція і влада», але кожного разу ми визначали інші аспекти, так би мовити, модифікуємо напрямки пошуків. Колектив кафедри працював над темою за такою редакцією: «Інтелігенція в політичних демократичних процесах в Україні». У результаті цієї роботи кафедра виступила ініціатором і організатором п'яти всеукраїнських наукових конференцій.

Умовно можна виділити три напрямки наукових досліджень кафедри: політичні партії та суспільні організації, інтелігенція і влада та опір владі (1943–1991 рр). На керіваний професором Г. І. Гончаруком кафедрі створений потужний осередок вивчення історії та діяльності Народного Руху України, громадських та релігійних організацій. На кафедрі функціонує аспірантура і докторантурата. Проводиться велика науково-дослідна робота — захищена одна докторська та 20 кандидатських дисертацій, підготовлена ще одна докторська дисертація на тему «Інтелігенція у боротьбі за незалежність України». Опубліковано біля 20 монографій, 25 номери періодичного наукового збірника «Інтелігенція і влада» та більш 200 наукових статей, проведено 13 всеукраїнських наукових конференцій.

У різні роки науковий колектив під керівництвом Г. І. Гончарука працював над розробкою різних суспільно значущих наукових тем. У 2000–2002 роках досліджувалася тема «Націократичні тенденції у сучасному українському суспільстві (1994–2002 рр)». Була досліджена діяльність правоцентристських і лівих партій України у справі використання етнографічного чинника у боротьбі за владу і сприйняття громадськістю вказаних суспільно-політичних організацій. Розроблені реко-

мендації з підвищення їх впливу на формування національної свідомості громадян країни.

Протягом 2003–2005 років розроблялася тема «Інтелігенція і влада: взаємодія та шляхи їх взаєморозуміння». Наслідком проведеної роботи була розроблена комунікативна модель «суб’єкт влади — суб’єкт, зацікавлений у впливі на владу». Були запропоновані практичні поради, спрямовані на пошуки шляхів розвитку співробітництва між інтелігенцією і владою задля поліпшення економічного, соціально-політичного і морального стану українського суспільства.

У 2006–2008 роках науковий колектив під керівництвом Г. І. Гончарука працював над темою «Інтелігенція у демократичному політичному процесі незалежної України». Був визначений діапазон суспільно-політичної роботи інтелігенції як суб’єкта і діяча політичних демократичних перетворень, з’ясована міра її впливу на розвиток політичних процесів в Україні. Виявлені закономірності об’єктивних законів життя суспільства визначають провідну роль інтелектуальної еліти у сучасних процесах демократизації українського суспільства.

Протягом 2009–2011 років професорсько-викладацький склад кафедри під керівництвом Г. І. Гончарука досліджував тему «Інтелігенція в політиці зміцнення національної єдності українського народу». Дослідження показало, що становлення української політичної нації як сучасної європейської спільноти нероздільно пов’язане з активним, складним, а часом і суперечливим процесом формування національної ідентичності. Дати правильні відповіді на виклики єдності та консолідації українського суспільства як цілісного демократичного політичного організму можливо тільки глибоко розуміючи особливості цього процесу. Дуже важливою є роль національної ідентичності в утвердженні демократії. Демократія не може існувати поза політичною нацією. В кожній державі вона має свої національні риси.

Вирішальна роль ідентичності, з точки зору легітимності та демократії, вимагає від української держави, яка вже своїм існуванням зобов’язана самовизначенню української нації, забезпечити її підтримку і розвиток. Майбутнє України залежить від темпів становлення української національної ідентичності. Це завдання має вирішуватися спільними зусиллями держави і суспільства.

Григорій Іванович — відомий учений у галузі історії та сучасної діяльності політичних і громадських угруповань, взаємовідносин інтелігенції і влади. Він — ініціатор і голова оргкомітетів 14 всеукраїнських і двох всеафганських наукових конференцій, з яких вісім конференцій «Народний Рух України: місце в історії та політиці» та п'ять «Інтелігенція і влада».

Професор Г. І. Гончарук є автором понад 130 наукових і науково-методичних публікацій, близько 200 газетних статей, 20 монографій. Серед численних досліджень професора Г. І. Гончарука особливе місто посідають його книги «Афганістан, прости», «Народний рух України. Історія», «Україна: предрассветные сражения. Сопротивление власти в советских документах 1975—1991 годов» та інші.

Широкий громадський резонанс здобули монографії, «Нацистские документы об УПА. Разночтение», «Украинская повстанческая армия в советской литературе и документах. 1944–1953 pp.». Окремим напрямом досліджень професора стали монографії-персоналії: «Президент і Одеса» (1994–2001 pp.), «Атакований за покликання», «Вибор одесских політехників». Велике місце в дослідженнях він відвів суто одеській тематиці, видавши праці «Істориография одесских фабрик и заводов», «Одеське протистояння», «Одеська стратегія», які сприяли досягненню взаєморозуміння між місцевою владою та громадськістю, виробленню методів широкого залучення до відродження Одеси національних, громадських, культурних організацій.

Григорій Іванович усією своєю діяльністю підтверджує, що вчений не має самовідсторонюватися від громадського життя, а зобов'язаний бути на його стрижні, займаючи активну громадську позицію. Не випадково йому було довірено бути співголовою Асоціації істориків вищої школи України. Він знаходить час, щоб на громадських засадах редактувати всеукраїнський пе-ріодичний науковий збірник «Інтелігенція і влада», у якому публікуються статті вчених із усіх регіонів України. У 1996 році Гончарук очолив Одеське обласне відділення Конгресу української інтелігенції, на рахунку якого чимало гарних справ. Члени Конгресу постійно будиравали надзвичайно актуальні питання всеукраїнського та обласного масштабу й, зокрема, міста Одеси, вносили конкретні пропозиції щодо їхньої реалізації. Наприклад, йшлося щодо створення в обласному центрі

комісії та консультативного органу з проблем української мови та культури. Досвід своеї громадсько-публіцистичної діяльності Г. І. Гончарук узагальнив у монографії «Газетна пам'ять», яка вийшла в світ 2007 року. Із особливим натхненням він працював над ювілейним, десятим, збірником «Інтелігенція і влада», у якому розповідається про його учнів, які нині втілюють в життя його педагогічні настанови та ідеї й дотримуються його напутення: істина від того, що вона нескінченно повторюється, не перестає бути істиною. Вітання з нагоди виходу у світ цього видання написав голова Одеської облдержадміністрації Іван Плачков, який тепло відгукнувся про автора та його учнів.

У 1992 році була опублікована книга «Афганістан, прости». В ній уперше в новітній українській історіографії була зроблена спроба показати кричуще протиріччя між офіційною пропагандою і дійсно радянською гуманітарною допомогою Афганістану. У книзі був розкритий окупаційний характер діяльності фахівців з Москви, Ленінграду, Києва та інших міст колишнього Радянського Союзу відносно подій у Афганістані. Показані гострі конфлікти як між афганськими і радянськими колективами, так і у середині останніх. Привідкриті тіньові сторони імперської роботи радників, дипломатичних співробітників і партробітників на афганській землі.

Наступна монографія Г. І. Гончарука, яка вийшла друком у 1997 році, була присвячена історії Народного Руху України. В ній показано, що Народний Рух України був створений у вересні 1989 року як громадсько-політична організація національно-демократичного спрямування. У роботі аналізується процес формування концепції і взаємодії різних чинників виникнення та зміцнення цього політичного угруповання; показана різноманітна діяльність Руху на шляху до програмної мети — незалежності України і пошукуві шляхів розбудови її державності, ствердження демократії, проведення реформ. Особливу увагу в монографії Г. І. Гончарук приділяє роботі краївих та районних організацій НРУ, іхній високій відповідальності і стабілізуючій ролі в переломні, драматичні моменти діяльності Руху, що виникали при визначенні його стратегії і тактики. Джерелом написання книги послужили матеріали архівів Центрального Проводу Руху, краївих організацій, періодична преса, інші численні публікації з питань діяльності НРУ.

У 2001 році була надрукована книга Г. І. Гончарука «Президент і Одеса (1994–2001)». У книзі була зроблена спроба дослідити напрямки безпосереднього впливу Президента України Леоніда Кучми на життя одного із значних промислових, наукових і культурних центрів України — міста Одеси. На численних документах, матеріалах періодичної преси показані неабиякій інтерес глави держави до м. Одеси, всього причорноморського краю. Його безпосередня допомога у вирішенні життєво важливих господарських проблем міста. На окрему увагу заслуговують заходи Леоніда Кучми, спрямовані на ліквідацію загрозливого для нормального життя одеситів політичного протистояння між міською і обласною гілками влади. У книзі переконливо показано також фактори підтримки й глибокої поваги жителів міста до Леоніда Даниловича Кучми як глави держави.

Наступного, 2002 року, з нагоди 200-ї річниці заснування селища міського типу, районного центру Комінтернівське Одеської області був надрукований науково-популярний нарис «Комінтернівське: історія і сучасність (1802–2002 роки)». У книзі подано періодизацію розвитку селища Комінтернівське. Автор наголошує, що умовно всю історію селища можна розділити на 8 періодів і що тільки останній період, який розпочався з отриманням Україною незалежності, можна вважати початком справжньої історії незалежної країни і її селян, а всі інші періоди — сумною передісторією селища.

Заслуговує на увагу праця Г. Гончарука і А. Нагайцева «Істориография одесских фабрик и заводов: К 210-й годовщине основания Одессы», де розглядаються літературні і документальні джерела з історії фабрик і заводів міста за період з 1896 року й до кінця ХХ століття. Дослідники відзначають етапи розвитку історіографії і надають методичні рекомендації історикам, економістам, краєзнавцям щодо методів і форм дослідження історії фабрик і заводів, що існували у минулому або функціонують у сучасних умовах.

У 2012 році вийшла в світ монографія «Украина: предрас- светные сражения. Сопротивление власти в советских документах 1975—1991 годов». Це колективна монографія, одним із співавторів якої є Г. І. Гончарук. Книга складається з чотирьох розділів, які охоплюють період від появи правозахисного руху

до діяльності широкої народної опозиції під керівництвом Народного Руху України у революційний період 1989–1991 рр. Як зауважила на презентації книги доктор історичних наук, професор кафедри історії України Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова Олена Анатоліївна Бачинська, у монографії міститься матеріал, якого немає в інших працях. Так, дуже вичерпано показана діяльність дисидентів діаспори, у тому числі у Канаді у період Олімпійських ігор. Читачі познайомляться з новими маловідомими фактами з діяльності В. Чорновола, І. Драча, дізнаються про методи русифікації, що їх застосовував перший секретар ЦК КПУ Володимир Щербицький. У монографії можна знайти прізвища одеських дисидентів, інформацію про їх діяльність.

Г. І. Гончарук — засновник і головний редактор трьох колективних монографій, ініціатор створення і головний редактор періодичного наукового збірника «Інтелігенція і влада», член редколегії «Праць Одеського політехнічного університету».

Неодноразово призначався членом спеціалізованої вченої ради з захисту кандидатських і докторських дисертацій. 32 років є членом вченої ради Одеського національного політехнічного університету.

Голова Одеського обласного відділення Конгресу української інтелігенції. Член Президії Національної ради КУІну. Співголова Асоціації істориків вищої школи України. Відмінник освіти України.

Г. І. Гончарук має нагороди: Вищу Відзнаку Народного Руху України «За заслуги перед українським народом» II ступеня; медаль Маршала Жукова, «10 років Саурської революції» Президента Афганістану, медаль «Слава», «За доблесний труд», «За мужество» Демократичної організації молоді Афганістану, Почесний знак «Об'єднання вищих офіцерів м. Одеси», відзнаку історичного факультету Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

Джерела та література

1. Енциклопедія сучасної України. Т. 6. К., 2006.
2. Наукова еліта Одещини. Ч. 1. Доктора і професора. Одеса, 2005.
3. Кто есть кто в Одесском регионе. «Європа-Центр», 2008.

Анотації

Сухотерина Л. І. Известный украинский историк Григорий Иванович Гончарук (по случаю 75-летия с дня рождения и 30-летия пребывания в должности заведующего кафедры Одесского национального политехнического университета).

В статье освещается творческая и организаторская деятельность одного из известных украинских историков Гончарука Г. И. В частности, показана его роль как заведующего в развитии кафедры.

Suhoterina L. I. G. I. Goncharuk is a famous Ukrainian historian (in connection with the 75-th anniversary of the birth and the 30-th anniversary of tenure as the head of the department of Odessa National Polytechnic University).

This article shows the creative and organizational activity of one of the famous Ukrainian historian G. Goncharuk. In particular it illustrates his role as the head of the department.